

สทมวาร์รำลึก

องค้พระภุมินทร้ ผู้เป็นพลังแห่งแผ่นดิน

ปฏิบัติภวานาถวายเป็นพระราชาศลเสด็จสู่สวรรคาลัยครบ ๑๐๐ วัน

ปกหน้า : จิตรกรรม "พระเจ้าแผ่นดิน" วาดด้วยดินสีต่าง ๆ จากผืนแผ่นดินประเทศไทย
ในงานนิทรรศการชุด "ได้รู้มพระปรีบาล" พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดย สมภพ บุตรราช

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม
รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
ธรรมภาณีเครือข่าย และพสกนิกร

กำหนดการ
ปฏิบัติภาวนาเพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศล
แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

.....

วันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์กรุงเทพ)

- ๑๗.๐๐ น. เสียงธรรมบรรยาย เรื่อง “การตามรอยพระยุคลบาท
โดยทศพิธราชธรรม” โดย พุทธทาสภิกขุ
- ๑๗.๓๐ น. รับสัญญาณการถ่ายทอดพระราชพิธีทรงบำเพ็ญ
พระราชกุศลสวดมวาร (๑๐๐ วัน)
- พระสงฆ์ ๓๐ รูปสวดพระพุทธรมณฑ์
 - พระธรรมเทศนากัณฑ์ ๑ พระสงฆ์ ๔ รูปสวดธรรมคาถา
 - พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม
- ๑๙.๐๐ น. สวดมนต์ทำวัตรเย็น และ เจริญจิตตภาวนา
- ๒๐.๐๐ น. ร่วมชมวิดีโอทัศน์สื่อธรรม “ตามรอยธรรมราชา”
- ๒๑.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย พระอธิการสุธรรม สุขุมโม
เจ้าอาวาสวัดป่าหนองไผ่ จ.สกลนคร
- ๒๓.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย พระครู โภธิญาณ
ศูนย์ปฏิบัติธรรมนานาชาติอ่างทอง จ.อ่างทอง
- ๐๐.๓๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย พระมหาพร้อมบุญ
ปกสสรจิตโต เจ้าอาวาสวัดนางข้าน้อยเหนือ จ.ลำพูน

- ๐๒.๐๐ น. ปรารภธรรมและนำภาวนา โดย พระมานพ มานิตโต
 สวนโมกขพลาราม จ.สุราษฎร์ธานี
- ๐๓.๓๐ น. ปรารภธรรมและนำภาวนา โดย พระประสิทธิ์ วิสุทธิสาโร
 วัดอุโมงค์สวนพุทธธรรม จ.เชียงใหม่
- ๐๕.๐๐ น. พักอิริยาบถ / รับประทานอาหารว่างและดื่มน้ำปานะ
- ๐๕.๓๐ น. สวดมนต์ทำวัตรเช้า
- ๐๖.๓๐ น. จบกิจกรรม

.....

นनु เอวํ อานนุท มยา ปฏิกัจเจว อกุชาตํ
สพเพเหว ปิเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว
อณฺณธภาโว ตํ กุเตตถ อานนุท สพภา

ยนตํ ชาตํ ภูตํ สงฺขตํ ปโลกรम्मํ
ตํ วต มา ปลุชชีติ เนตํ ฐานํ วิชชติ ฯ

“ดูกรอานนท์ เราได้บอกเธอไว้ก่อนแล้วไม่ใช่หรือว่า
ความเป็นต่าง ๆ ความพลัดพราก ความเป็นอย่างอื่น
จากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ต้องมี เพราะฉะนั้น
จะพึงได้ในของรักของชอบใจนี้แต่ที่ไหน

สิ่งใดเกิดแล้ว มีแล้ว ปัจจัยปรุงแต่งแล้ว
มีความทำลายเป็นธรรมดา การปรารภว่า
ขอสิ่งนั้น อย่าทำลายไปเลย ดังนี้ มิใช่ฐานะจะมีได้”

พระไตรปิฎก ฉบับหลวง (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๐
สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค
หน้าที่ ๙๙ ข้อที่ ๑๐๖.

พระราชปุจฉาวิสัยชนาธรรม
ระหว่าง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
กับ

ครูบาอาจารย์ในดินแดนอีสาน

หลวงปู่ดูลย์ อตุโล (วัดบูรพาราม จังหวัดสุรินทร์) เป็นลูกศิษย์รุ่นใหญ่ของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต องค์ท่านมีปฏิปทาที่เรียบง่าย จริงจัง มีเมตตาต่อศิษยานุศิษย์เสมอ ท่านเป็นที่เคารพบูชาของชาวพุทธแถบอีสานใต้ตลอดมา

เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนิน ณ วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ทรงตรัสถามถึงสุขภาพพลานามัยของหลวงปู่แล้ว ทรงอาราธนาให้หลวงปู่แสดงธรรม และทรงอภัยโทษไว้ด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ตรัสถามหลวงปู่ว่า

ในหลวง : “หลวงปู่ การละกิเลสนั้นควรจะละกิเลสอะไรก่อน?”

หลวงปู่ดูลย์ : “กิเลสทั้งหมดเกิดรวมอยู่ที่จิต ให้เพ่งมองดูที่จิต อันไหนเกิดก่อนให้ละอันนั้นก่อน”

วันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ เวลา ๑๘.๑๙ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ มาทรงเยี่ยมหลวงปู่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจัดดอกไม้ที่โต๊ะหมู่บูชาด้วยพระองค์เอง และทรงปรงน้ำปานะจากส้มเขียวหวานด้วยฝีพระหัตถ์ แล้วทูลเกล้าฯ ถวายพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรงถวายหลวงปู่

หลวงปู่ฝั้น อาจาโร (วัดป่าอุดมสมพร จังหวัดสกลนคร) หลังจากที่หลวงปู่ฝั้นดับขันธไปแล้ว หลวงปู่ฝั้นก็เป็นเสาหลักที่พึ่งพิงของเหล่าพระป่ากรรมฐานมาเสมอ เพราะปฏิบัติทานบิณฑบาตของท่านมีความสุขคัมภีรภาพ เยือกเย็น ใจดี มีเมตตา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปนมัสการหลวงปู่ฝั้น อาจาโร ที่วัดป่าอุดมสมพร เนื่องในพระราชวโรกาสเสด็จพระราชทานผ้าพระกฐินส่วนพระองค์ในครั้งนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปจฉาตรัสถามหลวงปู่ฝั้น อาจาโร

ในหลวง : “ทำอะไรประเทศชาติ ประชาชน จะอยู่ดีกินดี มีความสามัคคีปรองดองกัน?”

หลวงปู่ฝั้น : “ให้เข้าหาพระศาสนา เพราะศาสนาสอนให้ละชั่ว ทำความดี ทำใจให้ผ่องใส”

ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ประชาชนสงวนน้ำศพของพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ได้เป็นครั้งแรกในประเทศไทย ไม่ว่าจะกรณีศพของบุคคลใดก็ตาม หากพระมหากษัตริย์พระราชทานอาบนํ้าศพแล้ว จะไม่มีการรดน้ำศพอีก แต่กรณีศพของพระอาจารย์ฝั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากฤษฎาโปรดเกล้าฯ ด้วยกระแสรับสั่งของพระองค์เองว่า “ขออย่าได้ห้ามประชาชนสงวนน้ำศพท่านพระอาจารย์ จงให้เขาได้สงวนน้ำกันต่อไปตามแต่ศรัทธา

หลวงพ่อบุช ฐานิโย (วัดป่าสาละวัน จังหวัดนครราชสีมา) “เวลานี้บ้านเมืองของเราอยู่เพราะในหลวงองค์เดียวเท่านั้น ไม่เคยมีในประวัติศาสตร์ที่ในหลวงจะเสด็จเหยียบแผ่นดินไทยไปทุกหย่อมหญ้า เหมือนในหลวงพระองค์นี้ เพราะฉะนั้นใคร ๆ สวดมนต์ภาวนาอธิษฐานให้ท่านมีพระชนมายุยืนนานเป็นร้อยปี พันปี หมื่นปี แสนปี ก็ยิ่งดี ถ้าเป็นไปได้”

หลวงพ่อบุช ฐานิโย ท่านเป็นลูกศิษย์รุ่นสุดท้ายของหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และยังได้ปฏิบัติภาวนาร่วมกับลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่นในสมัยนั้นอีกด้วย ท่านมีความรู้สึกซึ่งในเรื่องการปฏิบัติภาวนา

ในหลวง : “เวลาน้ำของไปถวายพระ แต่พระไม่ได้ฉันอาหารนั้น ผู้ถวายจะได้บุญเต็มที่ไหม”

หลวงพ่อบุช : “ผู้ถวายจะได้บุญเต็มที่หรือไม่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจอันบริสุทธิ์ของเรา แม้แต่ถ้าเรานำของไปถวายพระแล้วยังระวางสงสัยในพระว่า พระองค์นั้นจะบริสุทธิ์หรือไม่ บุญที่เราทำลงไปก็ไม่ได้อย่างเต็มที่ การทำบุญจะได้บุญมากหรือน้อยก็อยู่ที่เจตนาของเราบริสุทธิ์สะอาด ถ้าเราให้แต่คนยากจน มุ่งเพื่อความสงเคราะห์ให้ผู้ทรงศีลทรงธรรม มุ่งเพื่อความบูชา ให้แก่พระสงฆ์ มุ่งเพื่อให้ผู้ที่ทำกิจเพื่อพระศาสนา เจตนาของเราบริสุทธิ์ เมื่อทำบุญลงไปแล้ว ถึงแม้ว่าพระไม่ได้ฉัน ท่านเพียงแต่รับ เราก็ได้บุญอย่างเต็มที่แล้ว”

ธัมมนิยามสูตรปาฐะ

[(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมะนิยามสูตรตะปาฐัง ภาณามะ เส.]

อุปปาทา วา ภิกขเว ตะถาคะตานัง, อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, เพราะเหตุที่พระตถาคตทั้งหลาย,

บังเกิดขึ้น ก็ตาม, จะไม่บังเกิดขึ้น ก็ตาม,

ฐิตาวะ สา ธาตุ,

ธรรมชาตุนั้น ย่อมตั้งอยู่แล้วนั้นเทียว,

ธัมมัญญฐิตะตา,

คือความตั้งอยู่แห่งธรรมตา,

ธัมมะนิยามะตา,

คือความเป็นกฏตายตัวแห่งธรรมตา,

สัพเพ สังขารา อะนิจจา-ติ.

ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง ดังนี้.

ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,

ตถาคตย่อมรู้พร้อมเฉพาะ ย่อมถึงพร้อมเฉพาะ, ซึ่งธรรมชาตุนั้น,

อะภิสัมพุชณัตถวา อะภิสะเมตถวา,

ครั้งนี้รู้พร้อมเฉพาะแล้ว ถึงพร้อมเฉพาะแล้ว,

อาจิกขะติ เทเสติ,

ย่อมบอก ย่อมแสดง,

ปัญญะเปติ ปัญญะเปติ,

ย่อมบัญญัติ ย่อมตั้งขึ้นไว้,

วิวะระติ วิระชะติ,

ย่อมเปิดเผย ย่อมจำแนกแจกแจง,

อุตตานีกะโรติ,

ย่อมนำให้เป็นเหมือนการหงายของทีคว่า,

สัพเพ สังขารา อนิจจา-ติ.

ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง ดังนี้.

อุปปาทา วา ภิกขเว ตะถาคะตานัง, อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง,

ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย, เพราะเหตุที่พระตถาคตทั้งหลาย,

จะบังเกิดขึ้น ก็ตาม, จะไม่บังเกิดขึ้น ก็ตาม,

ฐิตาวะ สา ธาตุ,

ธรรมชาตุนั้น ย่อมตั้งอยู่แล้วนั้นเทียว,

ธัมมัญญฐิตะตา,

คือความตั้งอยู่แห่งธรรมตา,

ธัมมะนิยามะตา,

คือความเป็นกฎตายตัวแห่งธรรมตา,

สัพเพ สังขารา ทุกขา-ติ.

ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวง เป็นทุกข์ ดังนี้.

ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,

ตถาคตย่อมรู้พร้อมเฉพาะ, ย่อมถึงพร้อมเฉพาะ, ซึ่งธรรมชาตุนั้น,

อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมต์วา,

ครั้นรู้พร้อมเฉพาะแล้ว ถึงพร้อมเฉพาะแล้ว,

อาจิกขะติ เทเสติ,

ย่อมบอก ย่อมแสดง,

ปัญญะเปติ ปัญญะเปติ,

ย่อมบัญญัติ ย่อมตั้งขึ้นไว้,

วิวะระติ วิภะชะติ,

ย่อมนเปิดเผย ย่อมจำแนกแจกแจง

อุตตานีกะโรติ,

ย่อมนทำให้เป็นเหมือนการหงายของที่คว่ำ,

สัพเพ สังขารา ทุกขา-ติ.

ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวง เป็นทุกข์ ดังนี้.

อุปปาทา วา ภิกขเว ตะถาคะตานัง, อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง,

ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย, เพราะเหตุที่พระตถาคตทั้งหลาย,
จะบังเกิดขึ้น ก็ตาม, จะไม่บังเกิดขึ้น ก็ตาม,

ฐิตาวะ สา ธาตุ,

ธรรมธาตุนั้น ย่อมตั้งอยู่แล้วนั้นเทียว,

ธัมมัญฐิตะตา,

คือความตั้งอยู่แห่งธรรมตา,

ธัมมะนิยามะตา,

คือความเป็นกฏตายตัวแห่งธรรมตา,

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา-ติ.

ว่า ธรรมทั้งหลายทั้งปวง เป็นอนัตตา ดังนี้.

ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,

ตถาคตย่อมรู้พร้อมเฉพาะ ย่อมถึงพร้อมเฉพาะ, ซึ่งธรรมธาตุนั้น,

อะภิสัมพุชณัตถ์วา อะภิสะเมตถ์วา,

ครั้นรู้พร้อมเฉพาะแล้ว ถึงพร้อมเฉพาะแล้ว,

อาจิกขะติ เทเสติ,

ย่อมบอก ย่อมแสดง,

ปัญญาเปติ ปัญฺฐะเปติ,

ย่อมบัญญัติ, ย่อมตั้งขึ้นไว้,

วิวะระติ วิภะชะติ,

ย่อมเปิดเผย ย่อมจำแนกแจกแจง,

อุตตานีกะโรติ,

ย่อมทำให้เป็นเหมือนการหงายของที่คว่ำ,

สัพเพ ธัมมา อนัตตา-ติ.

ว่า ธรรมทั้งหลายทั้งปวง เป็นอนัตตา ดังนี้.

.....

ปฏิจจสมุปบาท

[[นำ] หันทะ มะยัง ปะฏิจจะสมุปปาตัง ภาณามะ เส.]

กะตะโม จะ ภิกขะเว ปะฏิจจะสมุปปาโท,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ก็ปฏิจจสมุปบาท เป็นอย่างไรเล่า?,

อะวิชาปัจจะยา ภิกขะเว สังขารา,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, เพราะอวิชาเป็นปัจจัย จึงเกิดมีสังขาร,

สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง,

เพราะสังขารเป็นปัจจัย จึงเกิดมีวิญญาณ,

วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง,

เพราะวิญญาณเป็นปัจจัย จึงเกิดมีนามรูป,

นามะรูปปัจจะยา สะฬายะตะนัง,

เพราะนามรูปเป็นปัจจัย จึงเกิดมีสฬายตนะ,

สหายนะตะนะปัจจะยา ผัสโส,

เพราะสหายนะเป็นปัจจัย จึงเกิดมีผัสสะ,

ผัสสะปัจจะยา เวทนา,

เพราะผัสสะเป็นปัจจัย จึงเกิดมีเวทนา,

เวทนาปัจจะยา ตัณหา,

เพราะเวทนาเป็นปัจจัย จึงเกิดมีตัณหา,

ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง,

เพราะตัณหาเป็นปัจจัย จึงเกิดมีอุปาทาน,

อุปาทานะปัจจะยา ภาวะ,

เพราะอุปาทานเป็นปัจจัย จึงเกิดมีภพ,

ภาวะปัจจะยา ชาติ,

เพราะภพเป็นปัจจัย จึงเกิดมีชาติ,

ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง,

เพราะชาติเป็นปัจจัย จึงเกิดมีชราและมรณะ,

โสกะปริเทวะทุกขะโทมนัสสุปายาสา สัมภะวันติ,

โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส และอุปายาส จึงเกิดมี,

เอวะเมตัสสะ เภวะถัสสะ ทุกขักขันธัสสะ สมะมุทโย โหติ,

ความเกิดขึ้นแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้, ย่อมเกิดมี ด้วยอาการอย่างนี้,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว ปฏิจจะสสมุปปาโท,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, อันนี้เราเรียกว่า ปฏิจจสมุปบาท,

อะวิชชาเย เตววะ* อะเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรโธ,

ก็เพราะอวิชชาอันแล จางคลายดับโดยไม่เหลือ, สังขารจึงดับ,

สังขาระนิโรธา วิญญานะนิโรโธ,

เพราะสังขารดับ วิญญาณจึงดับ,

วิญญูณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ,

เพราะวิญญูณดับ นามรูปจึงดับ,

นามะรูปะนิโรธา สะหายะตะนะนิโรโธ,

เพราะนามรูปดับ สหายตนะจึงดับ,

สะหายะตะนะนิโรธา ผัสสะนิโรโธ,

เพราะสหายตนะดับ ผัสสะจึงดับ,

ผัสสะนิโรธา เวทะนานิโรโธ,

เพราะผัสสะดับ เวทนาจึงดับ,

เวทะนานิโรธา ตัณหานิโรโธ,

เพราะเวทนาดับ ตัณหาจึงดับ,

ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรโธ,

เพราะตัณหาดับ อุปาทานจึงดับ,

อุปาทานะนิโรธา ภาวะะนิโรโธ,

เพราะอุปาทานดับ ภพจึงดับ,

ภาวะะนิโรธา ชาตินิโรโธ,

เพราะภพดับ ชาติจึงดับ,

ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง,

เพราะชาติดับ ชราและมรณะจึงดับ,

โสกะปะริเทวะะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ,

โสกะ ปรีเทวะ ทุกข์ โทมนัส และอุปายาสจึงดับ,

เอวะเมตัสสะ เภวะลัสสะ ทุกข์ขันธัสสะ นิโรโธ โหติ.

ความดับแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้, ย่อมเกิดมี ด้วยอาการอย่างนี้แล.

*เต๋ววะ อ่านว่า ตะ - เว - วะ

ภาระแห่งเจ้าตนหลวง

เจ้าตนหลวง ห่วงประชา เป็นภาระ
 ตั้งจอมพระ ห่วงสัตว์ ในสงสาร
เจ้าตนหลวง ห่วงชาติ ราชการ
 ตั้งสมภาร ห่วงวัด สมบัติกลาง
เจ้าตนหลวง ยังห่วง ศาสนา
 เพื่อประชา พุทธธรรม พร้าสะสง
เจ้าตนหลวง ห่วงการสืบ พระวงศ์,วาง
 ทายาท,อย่าง ก่อนมา ภาระैया

พุทธทาสภิกขุ ๒๕๐๙

คาถาอุทิศถวายส่วนกุศลเป็นพระราชกุศล

ถวายแต่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ผู้เสด็จสู่สวรรคาลัย

ยันทานี เม กะตัง ปุญญัง

บุญใดที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว ณ กาลบัดนี้

เตนาเนนุททิสเณระ จะ

เพราะบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำ ณ กาลบัดนี้นั้นด้วย เพราะความ
อุทิศส่วนบุญอันนี้นั้นด้วย

ยา กาจิ กุสะลา มयाสา

ความปรารถนาอันใดอันหนึ่ง ที่เป็นกุศลของข้าพเจ้า

สุเขนะ สิขมะตัง สะทา

จงสำเร็จโดยง่ายทุกเมื่อ

ปรมินทมะหารราชา

ขอพระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช

ภาคี โหตุ วะ ปัตติยา

จงทรงเป็นผู้มีส่วนแห่งปัตติทาน* ของข้าพเจ้าทั้งหลาย

เขมฺปปะทัญจะ ปโปตุ

จงทรงถึงซึ่งบทธอ์นเกษม คือพระนิพพาน

ตัสสาสา สิขมะตัง สุภา

ขอความปรารถนาที่ติงามของพระองค์ ทั้งปวงนั้น จงสำเร็จเถิด

.....

*ปัตติทาน แปลว่า ให้ส่วนบุญ

ผู้แต่ง : สมเด็จพระวันรัต วัดบวรนิเวศวิหาร

อุททิสสนาธิฎฐานคาถา

[(นำ) หันทะ มะยัง อุททิสสนาธิชฺฐานะคาถาโย ภาณามะ เส]

เชิญเถิดเราทั้งหลาย จงสวดคาถาอุททิสและอธิชฺฐานเถิด

อิมินา ปุญฺญะกัมเมนะ

ด้วยบุญนี้อุททิสให้

อุปัชฌายา คุณุตตะรา

อุปัชฌาย์ผู้เลิศคุณ

อาจะริยูปะการา จะ

แลอาจารย์ผู้เฝ้าหนุน

มาตา ปิตา จะ ญาตะกา

ทั้งพ่อแม่แลปวงญาติ

สุริโย จันทิมา ราชา

สุรย์จันทรแลราชา

คุณะวันตา นระราปี จะ

ผู้ทรงคุณหรือสูงชาติ

พรัหมะมารา จะ อินทา จะ

พรหมมารและอินทราช

โลกะปาลา จะ เทวะตา

ทั้งทวยเทพและโลกบาล

ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ

ยมราชมนุษย์มิตร

มัชฌัตตา เวกาปี จะ

ผู้เป็นกลางผู้จ้องผลาญ

สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ

ขอให้เป็นสุขสานต์ทุกถ้วนหน้าอย่าทุกข์ทน

บุญญานิ ปะกะตานิ เม

บุญผองที่ข้าทำจงช่วยอำนวยสุขผล

สุขัง จะ ติวริธัง เทนตุ

ให้สุขสามอย่างสิ้น

ชิปปัง ปาเปละ โวะ มะตัง

ให้ลูถึงนิพพานพลัน

อิมินา บุญญะกัมเมนะ

ด้วยบุญนี้ที่เราทำ

อิมินา อุททิเสนะ จะ

แลอุทิศให้ปวงสัตว์

ชิปปาหัง สุลละเภ เจวะ

เราพลันได้ซึ่งการตัด

ตัณหาพาทานะเจทะนัง

ตัวตัณหาอุปาทาน

เย สันตानะ หินา ธัมมา

สิ่งชั่วในดวงใจ

ยาวะ นิพพานะโต มะมัง

กว่าเราจะถึงนิพพาน

นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ

มลายสิ้นจากสันดาน

ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว

ทุก ๆ ภาพที่เราเกิด

อุชุกิตตัง สะติปัญญา

มีจิตตรงและสติทั้งปัญญาอันประเสริฐ

สัลโลไซ วิริยัมหิชา

พร้อมทั้งความเพียรเลิศเป็นเครื่องชุกติเลสหาย

มารา ละภันตุ โนกาสัง

โอกาสอย่าพึงมีแก่หม่อมารสิ้นทั้งหลาย

กาตญจะ วิริเยสุ เม

เป็นช่องประทุษร้ายทำลายล้างความเพียรจรม

พุทธาธิปะวะโร นาโถ

พระพุทธผู้บรรณาถ

ธัมโม นาโถ ะรุตตะโม

พระธรรมที่พึงอุดม

นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ

พระปัจเจกพระพุทธสม

สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง

ทบพระสงฆ์ที่พึงผยอง

เตโสตตะมานุภาเวนะ

ด้วยอานุภาพนั้น

มาโรกาสัง ละภันตุ มา

ขอหม่อมาร อย่าได้ช่อง

ทะสะปะญญานุภาเวนะ

ด้วยเดชบุญทั้งสืบป้อง

มาโรกาสัง ละภันตุ มา

อย่าเปิดโอกาสแก่มารเทอญ ฯ

“

... ความสุขความเจริญแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยความแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น ความเจริญที่แท้มีลักษณะเป็นการสร้างสรรค์ เพราะอำนาจประโยชน์ถึงผู้อื่นและส่วนรวมด้วย ตรงกันข้ามกับความเจริญเท็จเทียมที่เกิดขึ้นมาด้วยความประทุติไม่เป็นธรรมของบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นการทำลายล้าง เพราะให้โทษบ่อนเบียนทำลายผู้อื่นและส่วนรวม การบ่อนเบียนทำลายนั้น ที่สุดก็จะกลับมาทำลายตน ด้วยเหตุที่เมื่อส่วนรวมถูกทำลายเสียแล้ว ตนเองก็จะยืนตัวอยู่ไม่ได้จะต้องล่มจมลงไปเหมือนกัน ...

”

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร

ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘

“

... ความสามัคคีพร้อมเพรียงกันเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติงานใหญ่ ๆ เช่นงานของแผ่นดิน. และความสามัคคีนี้จะเกิดมีขึ้นมั่นคงได้ก็ด้วยบุคคลในหมู่คณะมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกันไว้. คุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจนั้นประการหนึ่งได้แก่การให้ คือการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกันให้อภัยไม่ถือโทษกัน ให้คำแนะนำ ตักเตือนที่ดีต่อกัน. ประการที่สองได้แก่การมีวาจาดี คือพูดแต่คำสัจ คำจริงต่อกัน พูดให้กำลังใจ พูดแนะนำประโยชน์กัน และพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน. ประการที่สามคือการทำประโยชน์ให้กันและกัน คือประพฤติให้เกิดประโยชน์แก่กันและกัน และแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม. ประการที่สี่ได้แก่การวางตนได้สม่าเสมออย่างเหมาะสม. คือไม่ทำตนให้ดีเด่นกว่าผู้อื่นและไม่ด้อยไม่ต่ำทรามไปจากหมู่คณะ. หมู่คณะใดมีคุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวกันไว้ดังกล่าวหมู่คณะนั้นย่อมจะมีความเจริญมั่นคงขึ้นด้วยสามัคคีธรรม ...

”

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมฯ ในการเปิดประชุมประจำปี ๒๕๒๕
ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ เมษายน ๒๕๒๕

“

... การทำงานให้สำเร็จผลอันพึงประสงค์ได้ด้วยดีนั้น เบื้องต้นทุกคนจะต้องมีปณิธานที่เที่ยงตรง ในอันที่จะทำงานทำหน้าที่ด้วยความอุตสาหะพยายามหนักแน่นอดทน ให้บรรลุผลสำเร็จ เมื่อจะเริ่มงานสิ่งใด ก็ให้พยายามคิดพิจารณาให้เห็นจุดหมาย เห็นประโยชน์สาระที่แท้ของงานนั้นอย่างแจ่มแจ้งแล้วลงมือด้วยความตั้งใจ มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีให้บกพร่องเสียหาย. ข้อสำคัญ ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ต้องพยายามควบคุมกายใจและความคิดให้สงบตั้งมั่นและหนักแน่น อย่าให้คลายจากความเพียร และอย่าให้หวั่นไหวฟุ้งซ่านไปกับความพอใจและไม่พอใจ หรืออุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ. นอกจากนี้ จะต้องมีความสุจริตใจและจริงใจต่อผู้เกี่ยวข้องร่วมงานทุกฝ่ายทุกคน พร้อมทั้งประพฤติปฏิบัติต่อกันและกันอย่างเหมาะสมด้วยความเมตตาอารีและความไม่มีอคติ เพื่อให้สามารถร่วมงานประสานประโยชน์กันได้อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ ...

”

พระบรมราชาวาท

พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓

โบราณกบัตินิตท่านจะพูดเสมอ
เวลาเจอเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความสูญเสีย

มรณธมม์ มตฺ

สิ่งที่ตายได้ ได้ตายแล้ว

ภิชฺชนธมม์ ภินฺนํ

สิ่งที่แตกได้ ได้แตกแล้ว

ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทฺกฺขํ

สิ่งที่เอาไม่ได้ ไม่เอา (อีก) แล้ว

.....

“พระพุทธองค์ท่านสอนให้รู้จักความตาย

หมายถึงความประมาท

การรู้จักว่าสิ่งนี้ผิดแล้วแต่ทำอยู่ เห็นแล้วว่าอันนี้มันจริงอยู่,

มันดีอยู่ แต่ไม่ทำคนเช่นนี้อาศัยความประมาทเป็นอยู่

เรียกว่าคนตาย

เมื่อถึงเวลาสุดท้าย ทุกคนจำเป็นต้องวาง เอาไปไม่ได้

แต่เราก็กวางไว้ก่อนจะไม่ดีกว่าหรือ แยกไว้ก็หนัก”

หลวงพ่ocha สุภทฺโท

“

...ทุกคนที่ถือตัวว่าเป็นชาวพุทธ จะต้องสนใจศึกษาพระพุทธศาสนา
ตามภูมิปัญญา ความสามารถและโอกาสของตนที่มีอยู่
เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่กระจ่างถูกต้องในหลักธรรม
และเมื่อศึกษาเข้าใจแล้ว เห็นประโยชน์แล้ว ก็น้อมนำมาปฏิบัติ
ทั้งในกิจวัตรและในกิจการของตน เพื่อให้ได้รับผล คือความสุข
ความสงบร่มเย็น และความเจริญงอกงามในชีวิตเพื่อเพิ่มพูนขึ้น
เป็นลำดับ ตามขีดความสามารถและความประพฤติปฏิบัติ
ของแต่ละคน

”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เพื่อเชิญไปอ่านในวันเปิดประชุมใหญ่
ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ครั้งที่ ๑๕
ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศเนปาล
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๙